



## Consiliul de directori executivi al FMI a finalizat consultările cu Republica Moldova, prevăzute de Articolul IV al Statutului FMI, pentru anul 2023, și cea de-a patra evaluare a programului cu Republica Moldova, susținut prin Mecanismul extins de creditare și Mecanismul de finanțare extinsă și a aprobat programul susținut prin Mecanismul de creditare pentru reziliență și durabilitate

- *Consiliul de directori executivi al FMI a finalizat cea de-a patra evaluare a programului cu Republica Moldova, susținut prin Mecanismul extins de creditare și Mecanismul de finanțare extinsă, dând undă verde debursării tranșei de circa 95 milioane dolari SUA (70,95 milioane DST). Implementarea programului rămâne în continuare bună, fiind realizate reforme-cheie în domeniile guvernancei bugetar-fiscale, supravegherii sectorului financiar și instaurării statului de drept.*
- *În afară de aceasta, Consiliul de directori executivi a aprobat programul susținut prin Mecanismul de creditare pentru reziliență și durabilitate, în valoare echivalentă cu 173 milioane dolari SUA (129,375 milioane DST). Programul RSF vine să susțină eforturile Republicii Moldova de consolidare a rezilienței la șocurile climatice, sprijinire a reformelor din sectorul energetic, consolidare a capacităților sectorului financiar de a face față schimbărilor climatice și crizelor energetice și mobilizare a unei finanțări durabile.*
- *Moldova continuă să se confrunte cu provocări legate de propagarea efectelor războiului dus de Federația Rusă în Ucraina. Politicile promovate se concentrează în mod adecvat pe atenuarea crizelor și redresarea ulterioară. Pe măsură ce riscurile vor scădea, politicile urmează să se alinieze obiectivelor de dezvoltare pe termen lung, în paralel cu asigurarea sustenabilității finanțelor publice. Reformele instituționale și de politici care sunt promovate vor contribui la stimularea creșterii economice durabile pe termen mediu.*

**Washington – 7 decembrie 2023:** Consiliul de directori executivi al Fondului Monetar Internațional (FMI) a finalizat a patra evaluare a programului convenit cu Republica Moldova<sup>1</sup>, susținut prin Mecanismul extins de creditare (ECF) și Mecanismul de finanțare extinsă (EFF)<sup>2</sup>, cu acordarea tranșei în valoare de 70,95 milioane DST (circa 95 milioane dolari SUA), sub formă de suport bugetar, valoarea totală a tranșelor acordate în cadrul programului curent constituind 348,5 milioane DST (circa 466 milioane dolari SUA). Totodată, Consiliul de

---

<sup>1</sup>Programul încheiat cu Republica Moldova, susținut prin Mecanismul extins de creditare și Mecanismul de finanțare extinsă, a fost aprobat în decembrie 2021 (vezi [Comunicatul de presă](#)) și ajustat în mai 2022, cu o majorare a finanțării totale până la 594,26 milioane DST (vezi [Comunicatul de presă](#)).

<sup>2</sup>Mecanismul extins de creditare (ECF) oferă asistență financiară într-o formă mai flexibilă și mai bine ajustată la necesitățile variate ale statelor cu venituri mici, inclusiv în timpul crizelor (de exemplu, în cazul problemelor de durată legate de balanța de plăți). Mecanismul de finanțare extinsă (EFF) oferă asistență statelor cu dezechilibre mari în balanța de plăți care se datorează barierelor de ordin structural sau ritmului lent al creșterii economice și unei stări inerent precare a balanței de plăți.

directori executivi a aprobat extinderea programului cu 6 luni, până la 19 octombrie 2025. În afară de aceasta, a fost aprobat un program nou, finanțat prin Mecanismul de creditare pentru reziliență și durabilitate (RSF), în valoare de 129,375 milioane DST (circa 173 milioane dolari). Programul RSF vine să susțină eforturile Republicii Moldova de consolidare a rezilienței la șocurile climatice, sprijinire a reformelor din sectorul energetic, consolidare a capacităților sectorului financiar de a face față schimbărilor climatice și crizelor energetice și mobilizare a unei finanțări durabile.

Moldova continuă să se confrunte cu provocări persistente ca urmare a propagării efectelor adverse ale războiului dus de Federația Rusă în Ucraina. Implementarea programului ECF/EFF rămâne în continuare bună, în pofida provocărilor, fiind realizate reforme importante în domeniile guvernantei bugetar-fiscale, supravegherii sectorului financiar și instaurării statului de drept. Realizarea planurilor de acțiuni în situații excepționale a atenuat efectele crizei energetice, înregistrându-se progrese în diversificarea surselor de energie și îmbunătățirea protecției populației vulnerabile în perioada rece a anului. Inflația a încetinit rapid datorită măsurilor oportune de politică monetară și scăderii prețurilor la produsele alimentare și combustibil. Anticipăm o redresare economică modestă în 2023, susținută de performanța sectorului agricol, creșterii consumului și investițiilor. Prioritățile de politici pe termen scurt se concentrează în mod corespunzător pe atenuarea efectelor crizei și sprijinirea redresării economice. Pe măsura minimizării riscurilor, politicile trebuie să fie orientate din ce în ce mai mult către obiectivele de dezvoltare pe termen lung, totodată fiind asigurată sustenabilitatea bugetului. Realizarea reformelor prevăzute de program, de rând cu consolidarea pieței forței de muncă și creșterea productivității, vor sprijini dezvoltarea durabilă pe termen lung și convergența către nivelurile veniturilor din UE.

În urma discuțiilor din cadrul Consiliului de directori executivi, domnul Kenji Okamura, director adjunct al FMI și președintele în exercițiu al ședinței, a declarat următoarele:

"Implementarea programului ECF/EFF rămâne în continuare bună, în pofida circumstanțelor complexe. Războiul dus de Federația Rusă în Ucraina continuă să afecteze puternic economia Republicii Moldova. Impactul crizei energetice a fost parțial atenuat prin realizarea planurilor de acțiuni în situații excepționale, înregistrându-se progrese în diversificarea surselor de energie. Inflația a încetinit mai rapid decât s-a așteptat datorită politicii monetare bine calibrate și scăderii rapide a prețurilor la produsele alimentare și combustibil. Se așteaptă o redresare modestă a economiei pe termen scurt, susținută de creșterea cererii interne.

În pofida circumstanțelor grele, Moldova a demonstrat reziliență și a menținut o dinamică bună a reformelor. Agenda de reforme a autorităților este axată în mod adecvat pe consolidarea statului de drept, instituțiilor și cadrelor anticorupție și guvernantei bugetar-fiscale. Acestea sunt bine alinate cu agenda de aderare la UE și vor contribui la consolidarea creșterii economice. Cu toate acestea, se atestă un grad înalt de incertitudine vizavi de perspectivele evoluției economiei și continuă să persiste efectele negative ale războiului, fapt ce poate duce la o deviație negativă a PIB-ului pe termen mediu.

Politica bugetar-fiscală trebuie să se concentreze în continuare pe atenuarea impactului crizelor multiple, sprijinirea redresării economice și avansarea reformelor pe termen lung. Politica bugetar-fiscală pe termen scurt trebuie să sprijine în continuare cele mai vulnerabile părți ale populației și să asigure securitatea energetică. Pe termen mediu, consolidarea bugetar-fiscală este importantă pentru menținerea sustenabilității bugetului și datoriei de stat, totodată promovând atingerea obiectivelor de dezvoltare.

Politica monetară promovată este adecvată și trebuie să fie în continuare bazată pe statistica raportată și focusată pe perspectivă. Pentru menținerea credibilității și asigurarea eficacității politicilor sunt necesare progrese suplimentare în consolidarea independenței Băncii Naționale a Moldovei. Menținerea stabilității sectorului financiar și îmbunătățirea incluziunii financiare sunt importante. Pentru a limita riscurile bugetare, stimula încrederea în instituțiile publice și îmbunătăți mediul de afaceri sunt necesare măsuri de consolidare a pieței muncii și menținere a dinamicii reformelor în sectorul întreprinderilor de stat și în domeniul guvernanței.

Programul RSF vine să susțină investițiile Republicii Moldova în consolidarea rezilienței la șocurile climatice, catalizarea finanțării pentru adaptarea la schimbările climatice și atenuarea impactului acestora, sprijinirea reformelor din sectorul energetic și consolidarea capacităților sectorului financiar de a mobiliza finanțare durabilă”.

### **Evaluarea Consiliului de directori executivi<sup>3</sup>**

Directorii executivi au fost de acord cu evaluarea experților FMI. Ei și-au exprimat aprecierea față de determinarea cu care autoritățile implementează programul și față de rezultatele obținute. Ei au căzut de acord că noul program RSF va contribui la consolidarea eforturilor de sporire a rezilienței față de schimbările climatice. Directorii executivi au avertizat că, în ciuda perspectivelor favorabile, Moldova totuși continuă să se confrunte cu dificultăți semnificative din cauza crizelor multiple, precum și riscurilor mari pentru creșterea economică, inclusiv ca urmare a propagării efectelor negative ale războiului dus de Federația Rusă în Ucraina și șocurilor energetice. Ei au încurajat autoritățile să se concentreze în continuare pe atenuarea efectelor șocurilor, sprijinirea redresării economice și asigurarea unei creșteri durabile și prietenoase mediului, precum și atingerea obiectivului de aderare la UE.

Directorii executivi au căzut de acord că politica bugetar-fiscală trebuie să se concentreze în continuare pe atenuarea impactului crizelor multiple, sprijinirea redresării economice și avansarea reformelor pe termen lung. Ei au subliniat faptul că pe termen scurt politica bugetar-fiscală trebuie să sprijine în continuare cele mai vulnerabile categorii ale populației și să asigure securitatea energetică. Pe termen mediu, este important de menținut sustenabilitatea bugetului și datoriei de stat, totodată promovând atingerea obiectivelor de dezvoltare. Directorii executivi au salutat planurile autorităților de a spori eforturile de mobilizare a veniturilor și de a îmbunătăți calitatea și eficiența cheltuielilor. Ei au recomandat să fie luate măsuri pentru consolidarea managementului finanțelor publice și soluționarea problemei subexecutării cheltuielilor bugetare.

Directorii executivi au apreciat acțiunile ferme și prompte ale Băncii Naționale a Moldovei, întreprinse în vederea scăderii inflației care a atins cote mari și au recomandat băncii centrale să promoveze în continuare o politică monetară bazată pe statistica raportată și focusată pe perspectivă. Directorii executivi au subliniat necesitatea de a continua relaxarea cerințelor privind rezervele obligatorii pentru a sprijini lichiditatea băncilor și intermedierea creditelor. Ei au subliniat că, pentru menținerea credibilității și asigurarea eficacității politicilor sunt necesare progrese în ceea ce privește consolidarea independenței băncii centrale. Directorii executivi au subliniat importanța menținerii stabilității sectorului financiar, consolidării supravegherii acestuia și îmbunătățirii incluziunii financiare.

---

<sup>3</sup> După finalizarea discuțiilor, directorul general al FMI, în calitate de președinte al Consiliului de directori executivi, prezintă un sumar al opiniilor directorilor executivi, care este transmis, ulterior, autorităților statului vizat. Explicațiile referitor la formulările din sumarele ședințelor Consiliului de directori executivi al FMI sunt prezentate aici: <http://www.imf.org/external/np/sec/misc/qualifiers.htm> .

Directorii executivi au apreciat pozitiv reformele recente pentru consolidarea guvernantei, combaterea corupției la nivel înalt și fortificarea statului de drept. Printre măsurile importante se numără consolidarea pieței forței de muncă și sporirea eficienței întreprinderilor de stat. Directorii au subliniat că menținerea unui impuls puternic al reformelor este crucială pentru a limita riscurile bugetare, stimula încrederea în instituțiile publice și îmbunătăți mediul de afaceri. Ei au menționat că programul RSF va sprijini eforturile Republicii Moldova de a spori rezistența la șocurile climatice, implementa reforme în sectorul energetic și asigura mobilizarea unei finanțări durabile.

Se preconizează că următoarea rundă de consultări cu autoritățile Republicii Moldova, prevăzute de Articolul IV al Statutului FMI<sup>4</sup>, va avea loc în conformitate cu Hotărârea Consiliului de directori executivi privind ciclurile de consultare a statelor-membre cu programe în desfășurare.

---

<sup>4</sup> FMI se angajează anual (de regulă) în discuții bilaterale cu statele-membre, în conformitate cu prevederile articolului IV al Statutului organizației. O misiune a FMI vizitează statul-membru, colectează informația de ordin economic și financiar și discută cu autoritățile despre evoluțiile economice din țară și despre politicile promovate. În urma vizitei, misiunea elaborează un raport care ulterior stă la baza discuțiilor din cadrul Consiliului de directori executivi.

**Tabelul 1. Moldova: indicatori economici selectați, 2018-2028 1/**

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
					Estim.	Progn.	Progn.	Progn.	Progn.	Progn.	Progn.
	(modificarea în procente, dacă nu este indicat altfel)										
<b>Indicatorii sectorului real al economiei</b>											
Produsul Intern Brut											
Creșterea economică în termeni reali	4.1	3.6	-8.3	13.9	-5	2	3.9	4.8	5	5	5
Cererea	8.5	4.1	-7.5	16.6	-5.1	2.3	4.2	5	5.3	5.4	5.2
Consumul	3.2	3.7	-7.9	14.8	-1.4	2.4	3.5	4.4	4.3	4.4	4.5
Sectorul privat	-1.5	-0.9	2.9	17.4	-3.3	1.8	3	4	4	4.2	4.3
Sectorul public	15.7	47.6	16.1	3	7.5	6	6	6.4	5.5	5.5	5.5
Formarea brută de capital fix	14.4	12	5.6	1.9	-6.4	3.9	5.8	7.2	7.3	7.5	7.7
Exporturi nete de bunuri și servicii	-14.3	-3.8	2.8	-25.6	5.3	-3.4	-5.2	-6	-6.7	-6.9	-6.1
Exporturi de bunuri și servicii	4.1	8.2	-14.9	17.5	26.8	4.7	6.7	7.3	7.1	7	7
Importuri de bunuri și servicii	8.4	6.2	-9.5	21.2	11.7	4.2	6.1	6.8	6.9	6.9	6.7
PIB nominal (mlrd. lei)	189.1	206.3	199.7	242.1	275.6	312	342	378.1	418.8	463.9	513.9
PIB nominal (mlrd. dolari SUA)	11.3	11.7	11.5	13.7	14.6	16	16.3	17.8	19.5	21.6	23.4
Indicele prețurilor de consum (mediu)	3.6	4.8	3.8	5.1	28.6	13.4	5	5	5	5	5
Indicele prețurilor de consum (finele perioadei)	0.9	7.5	0.4	13.9	30.2	5	5	5	5	5	5
Deflatorul PIB	3.2	5.3	5.6	6.4	19.8	11	5.5	5.5	5.5	5.5	5.5
Salariul mediu lunar (lei)	6443	7,356	8,104	8,619	9,328	10,775	11,750	12,925	14,225	14,225	14,225
Salariul mediu lunar (dolari SUA)	383	419	468	488	493	553	560	610	662	662	647
Rata șomajului (media anuală, %)	3.1	5.1	3.8	3.3	4.6	4.9	4.2	4.2	4.2	4.2	4.2
	(% din PIB)										
<b>Economiile și investițiile</b>											
Economiile externe	10.8	9.5	7.8	12.4	17.2	12.2	11.4	10.4	9.7	9.6	9.5
Economiile interne	15.8	15.6	14.9	13.3	7.4	10.8	12.1	13.3	14.7	15.2	15.7
Sectorul privat	12.9	13.4	16.2	12.8	6.7	11.6	13.4	13.6	14.3	14.3	14.1
Sectorul public	2.9	2.2	-1.3	0.6	0.7	-0.8	-1.3	-0.3	0.4	0.9	1.6
Investiții brute	26.6	25.1	22.7	25.8	24.6	23	23.5	23.7	24.3	24.8	25.1
Sectorul privat	23	21.5	19.2	22.4	20.9	20	20.4	20.3	20.6	20.8	20.9
Sectorul public	3.6	3.6	3.5	3.3	3.7	2.9	3.1	3.4	3.7	4	4.2
<b>Indicatorii bugetari (guvernul general)</b>											

Soldul primar (de casă)	-0.2	-0.8	-4.7	-2	-2.3	-4.4	-3.5	-2.8	-2.6	-2.3	-1.8
Soldul total (de casă)	-0.9	-1.5	-5.3	-2.6	-5.1	-5	-4.6	-3.8	-3.4	-3.1	-2.6
Stocul datoriei publice și datoriei garantate de stat	30.4	28.1	35.6	34.6	36.4	37.1	38.2	37.6	36.9	35	33

(modificarea în procente, dacă nu este indicat altfel)

#### Indicatorii financiari

Masa monetară (M3)	7.8	8.2	19.6	11.3	5.2	15.2	...	...	...	...	...
Viteza de circulație a masei monetare (PIB/masa monetară la finele perioadei de raportare; coeficient)	2.3	2.3	1.9	2	2.2	2.1	...	...	...	...	...
Baza monetară	17.7	7.6	18.8	3.4	30.3	9.8	...	...	...	...	...
Creditul în economie	4.1	11.5	10.3	21	8.9	11.3	...	...	...	...	...
Creditul în economie (% din PIB)	21	21.4	24.4	24.4	23.3	22.9	...	...	...	...	...

(mil. dolari SUA, dacă nu este indicat altfel)

#### Indicatorii sectorului extern 2/

Soldul contului curent	-1212	-1117	-901	-1699	-2498	-1951	-1853	-1849	-1882	-2082	-2210
Soldul contului curent (% din PIB)	-10.8	-9.5	-7.8	-12.4	-17.2	-12.2	-11.4	-10.4	-9.7	-9.6	-9.5
Remiterile și remunerarea salariaților (net)	1,669	1,729	1,669	1,826	1,519	1,793	1,937	2,092	2,259	2,440	2,635
Rezervele oficiale brute 3/	2,995	3,060	3,784	3,902	4,474	4,714	5,140	5,224	5,407	5,613	5,887
Rezervele oficiale brute (luni de import)	5.4	6.2	5.7	4.6	5.2	5.3	5.4	5.2	4.9	4.7	4.7
Cursul de schimb (lei/dolarul SUA, mediu pe perioadă)	16.8	17.6	17.3	17.7	18.9	...	...	...	...	...	...
Cursul de schimb (lei/dolarul SUA, finele perioadei)	17.1	17.2	17.2	17.7	19.2	...	...	...	...	...	...
Cursul de schimb real efectiv (mediu, modificarea în procente)	8.9	2.1	5.1	-1.6	11.3	...	...	...	...	...	...
Datoria externă (procente din PIB) 4/	67.6	61.9	70	63.3	66.2	67.3	71.8	71.2	69.8	67.8	66.8
Deservirea datoriei (raportată la exporturile de bunuri și servicii, procente)	14.7	13.4	15.8	11.9	8.8	10.9	12.2	12.4	13.2	12.3	8.1

Surse: autoritățile Moldovei și estimările experților FMI.

1/ Datele nu includ Transnistria.

2/ Clasificarea Balanței de Plăți a fost revizuită în conformitate cu ediția a șasea a Manualului Balanței de Plăți.

3/ Include alocarea de DST din anul 2021 (circa 236 milioane de dolari SUA).

4/ Include datoria privată și publică și datoria garantată de stat.

Notă: Datele privind PIB-ul din 2014-2020 au fost revizuite recent de Biroul Național de Statistică din Moldova, urmare a asistenței tehnice acordate de FMI.